

פרשת ויקרא

ג' 1914

בהקדם מ"ש ק"ז זל"ה בישמח משכ"פ
 נולדים ז"ל, כבר כתבו הספיק קושיא גדולה וחזק
 על עוצרי עזירה והיא תמיה קיימת דלית לה פריקו
 וכו' והוא אם אהה עושה עזירה, קשה ממיין איך
 תחשוב, אם אהה מאמין באתה שבה' יתצרך רואה
 אותך, איך אהה עוזה פנים כ"כ שאתה יודע שממכ"מ
 הקדוש צ"ה רואה אותך והוא עומד אלך ואתה עושה
 כך, הלא אם היה כאן אהה אדם ומכ"ש אדם תשוב
 ודאי לא עשית זאת בפניו, ואיך תעשה זאת לפני
 מלך גדול ונורא ממכ"מ הקצ"ב. ואם תחשוב שאינו
 רואה זה קשה מן הראשון, שאתה כופר בעיקר האמונה
 ומי הוא זה אשר בשם ישראל יכונה שלא ימסור נפשו
 למיתות קשות כדי שלא יכפור בעיקר וכו', ומה תעשה
 כי יקום אי' וכי יפקוד בזה הקושיא, ובלי ספק יהיו
 נשאלים ומה אשיבנו. והנה אין ישוב לקושיא זו רק
 מה שאמרנו ז"ל (סוטה דף ג' ע"א) אין אדם שצד
 עזירה אח"כ ונכסה בו רוח שטות, ובדאי כוונת
 חז"ל היא משום זו הקושיא, דבלא רוח שטות אי אפשר
 לשום בר דעת לעבור עזירה כקושיא הנ"ל, רק שנכנס
 בו רוח שטות ועל שטות אין קושיא, ובאתה בשעת
 עזירה שוכח מכל זה, ואין נותן על לבו כלל שהשי"ת
 רואה, ואינו כופר ח"ו, רק נשתטט ואינו נותן על לבו
 כלל עכ"ל ז"ל. וכע"ז מצואר בדברי רש"י ז"ל (פ'
 קרח) עכ"ל רב לכם בני לוי חז"ל. ולא עפשים היו
 שכן התרה בהם וקבלו עליהם לקרב אלף הם חטאו
 בנפשותם וכו' ע"כ. ולכאורה כמה שקטנה ונחה תמיכה
 רש"י ז"ל, והרי עדיין הקושיא במקומה עומדת, דאיך
 קבלו עליהם לקרב אחר כל הכתראות וכי עפשים היו.

אמנם נראה ברור מדברי רש"י ז"ל דכיון שהם
 חטאו בנפשותם, שוב אין לחמוה על שהרביצו
 בנפשם עוז לגשת אל המזבח להקטיר קטרה, כי אפילו
 הפיקה בנפשותם ונכסה בו רוח שטות בשעת החטא,
 ואינו שם על לבו כלל שעי' החטא הוא מביא על עצמו
 אבדון ר"ל בגוף ונפש. ומעתה לא קשה כלל על שראו
 לשטות זה, אחר שכ"כ התרה בהם משרעי"ה, דכיון
 שחטאו בנפשותם עשו עיניהם מראות ולבואם מהשכיל,
 ואזדה עלה מהם וגסרחה חכמתם.

ובזה יבוארו דברי המדרש (קושיא יו"ד) נפש
 כי חטאו בשגגה וגו'. אמר לה הקצ"ה לנפש איני
 כתבתי עליך רק חזק לבלתי אכול הדם ואת יולאת
 וחועלת נפש כי חטאו בשגגה. ולי"צ שייכות אזהרה
 אכילה דם להכא. ונראה לפרש בהקדם מ"ש רש"י ז"ל
 שם והוא מספרי חז"ל ר"ש בן עזאי אומר לא צא הכתוב
 אלא להזהירך וללמדך עד כמה לריך להתחזק במצוות
 אם הדם שהוא קל להשמר ממנו שאין אדם מתארה לו
 הולך לחזק באזהרתו ק"ו לשאר מצוות, עכ"ל. ולכאורה
 לריך ביאור התחזקות למ"ל בשמירת הדם, וכי מי פתי
 יסור הנה לאכול דם, שהוא דבר שאין נפש האדם
 מתארה אליו, ואדרבה נפשו קלה בו, ואי"כ למה
 הולך הכתוב לחזק באזהרתו. אמנם מנחת גלמוד כי
 אף מעשה שהשכל מתנגד לו, ואילו לא היה עזירה

בדבר היה האדם ממשם באכילתו ומתרחק ממנו,
 יהיה נחשב למעשה שטות בעיני הכרויה לאכול דם,

אבל כיון שאסרו הכתוב יש לחוש שהאדם עלול
 להתפתות מן ה"ה"ר ולאכול דם, אף שהוא נגד השכל
 האנושי ונגד טבע בני אדם, שהוא דבר מאוס ומשוקץ
 בעיניהם. והטעם דכיון שהאדם מאבד דעתו ושכלו
 בעת החטא, לא יבאר ממנו לעשות אף דברים שהם
 מוקלים מן הדעת, כי אין לך דבר העומד בפני השטות
 לבטל רצונו וחפלו, לא גדר בטבע ולא גדר הדעת,
 ולכן הולך הכתוב לחזק באזהרה הדם אף שהוא
 דבר שהשכל מתנגד לו ומנאסו.

וזאת כוונת הספרי ללמדך עד כמה לריך להתחזק
 במצוות, שריך האדם להתחזק ולהזהר אפי'
 בקיום מצוות שהשכל מחייבם ונקל בעיניו לשמור,
 ואל יבעת האדם בנפשו שודאי יקיימם, וראה שכרי
 אפי' באזהרה הדם שהוא דבר שנגד השכל אעפ"י
 כן הולכה תורה לחזק באזהרתו, הרי כי על עשיית
 מצוות עשה או להזהר מלא תעשה לריך האדם שמירה
 יתירה, כי ה"ה"ר משבש דעת האדם ושכלו לעשות
 דברים שנגד השכל. ולכן לריך האדם להתחזק
 ולהתחזק בכל נפשו ומאודו לעשות רצונו יתצרך, וכלי
 האי ואלו יעלה בידו לשמור את נפשו מפיתווי יארו.

ואפ"ש שזאת כוונת המדרש הנ"ל ונפש כי חטאו
 וגו', שפירוש הכתוב הוא שהכזרה יתצרך
 מתמה על הנפש החועלת שלא שמרה עצמה מלהכשל
 בחטא, ועל זאת קאמר אמר הקצ"ה לנפש איני כתבתי
 רק חזק לבלתי אכול הדם, פירוש וממנו היה לכם
 ללמוד עד כמה לריך האדם שמירה מעולה והתחזקות
 יתירה בקיום המצוות, אפי' בדבר שהוא נגד שכל
 האדם ועצמו, ואיך לא נשמרה לנפשך ונכשלה בחטא,
 כי אם היה האדם מתחזק באזהרה זו עד כמה שריך
 הוא להתחזק בשמירת המצוות, לא היה צא לידי חטא
 לעולם.

ועתה נחזור לבאר דברי המדרש ויקרא אל משכ
 ה"ה"ד שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד. ולכאורה
 כבר נאמר בתורה"ק חיוז שמיעת כל המצוות פעמים
 רבות כגון אם שמוע תשמעו בקולי וגו' (שמות י"ט)
 אם שמוע תשמעו אל מצוותי (דברים י"א) ועוד הרבה
 פעמים, ואי"כ למה פרט הכתוב גבי מצות יתוד ה'

אח חיוז השמיעה, הרי בכלל מה שציוחה תורה על
 חיוז השמיעה בכל התורה בכלל גם חיוז השמיעה
 במצוה זו. אמנם נראה לומר דכנה שמיעה הוא גם
 לשון הכנה כמא"כ"כ (בראשית מ"ב) כי שומע יוסף.
 וזאת הוהירה החוב"ק במצוות יתוד ה' שמע ישראל,
 כלומר שמתחזקו ותחזקו במצוה זו, כי בעיני האמונה
 יתוד ה' לריך התחזקות יתירה שתיכה מקושרת
 בפנימיות הלך, ולא סגי באמירת פה בלבד, דאם ח"ו
 האמונה בשי"ת הוא חלושה וקלושה בלב האדם,
 בקל יוכל ה"ה"ר להתגבר עליו ולהסיתו לעצירה ר"ל,
 כי יכניס רוח שטות בקרבו, ועי"י שאמונתו רופפת
 לא יהיה פחד אלוקים לנגד עיניו, ולא ישים אל לבו
 כי השי"ת עומד עליו ורואה במעשיו, כמי"ש ק"ז
 הישמח משה זל"ה"ה לבאר הענין איך יעזי האדם
 להמרות נגד צוראו.

אמנם אם שלם הוא באמונתו יתצרך, והיא קבועה
 בלבו יתוד תקוע במקום נאמן, ודברי הכתוב
 שויהו ה' לנגדי תמיד יהיו מקושרים בפנימיות לבבו,
 אזי תהיה יראתו ממנו יתצרך מתמדת, ולא יצוא לידי
 שכתה ורוח שטות, כמא"כ"כ (שמות כ') ובעבור תהיה
 יראתו על פניכם לבלתי חטאו. ולאח כחבה תורה
 ציווי השמיעה במצוה יתוד השם, להורות כי בענין זה
 לריך התחזקות יתירה.

*

ג' 1914

ובדרך זו נלך לבאר דרשת הספרי והיה צהנית
 ה"א לך מכל איויך מסביב שלא יאגוד עליך
 אגודה, וכבר הקשינו (עיין קושיא ז') שדרשה זו
 נפלתה היא ולא נודע מה כוונתו. ונראה לבלתי
 עפ"י הידוע כי הספ"א זה דרכו בראש כל מרעין
 לסמא עיני האדם, ולשבש ולבלבל דעתו ולבו, שלא
 יבין באיזה מעמד ומצב הוא נמצא, וכאשר עלתה
 בידו במחמתה, בניקל יעלה בידו לפתות את האדם
 לעצירה, ויאמר לו כי מצוה הוא עושה. וכמי"ש
 בספ"ק נועם אלימלך כי זה תחלת דרכו של הס"מ
 להטעות בני אדם לחשוב על עצירה שהיא מצוה.
 והנה חכמינו ז"ל דרשו סמיכות הכתובים בפרשת
 תלף דכתוב לא יהיה לך צביסך אבן ואבן גדולה
 וקטנה וגו' איפה ואיפה וגו' זכור את אשר עשה
 לך עמלק, אם שקרה צמדות ובמשקלות הוה דואג
 מגירוי האויב שנאמר (משלי ז') מאזני מרמה הועצת
 ה' וכתוב בתריה צא זדון ויבא קלון. והקשה בכלי
 יקר ז"ל ל"צ לבלתי אוחז שייכות יש בין שני עניינים
 אלו, שאם אין משמרין מדות ומשקלות יענשו צביחת
 האויב.

של

וביאר הכלי יקר ז"ל דהכא מיידי באדם שיש
 בידו צ' משקלות אחד שקרי ואחד אמיתי,
 והורה הכתוב שגם המשקל האמיתי תועבה יקרא,
 לפי שהאבן הישרה גורמת לו לשקול בשקרית, כי
 אם לא היה בידו האבן הישרה היה מחיירא
 לשקול לכל העולם בקטנה השקרית, כי כל הקונים
 צבואם לביהם ימלאו משקלם חסירה, וצבא לבית דין
 לעקת רבים, לומר הלא לכולנו שקל בקטנה, מאי
 אית לך למימר שמת צביתכם נעשה חסר, וכי לכולם
 נחסר צביתם, דבר זה אינו שכיח. מה הוא עושה
 הולך ושוקל לקחתם בקטנה החסירה, ולקחתם בגדולה
 הישרה, והיה אם יצואו לבי"ד יעשו הרי מנרתו
 להרבה, וישאל לאותם ששקל צישרה וכו'. נמצא כי
 לכך הוא מחזיק הישרה לאמת שקר שלו, לכך גם
 הישרה תועבה, ועי"כ אמר תועבת ה' כל עושה
 אלה על מה ששקל צישרה, כי גם זה תועבה,
 מאחר שאינו שוקל צישרה כי אם כדי לרמות את
 העולם, כל עושה עול היינו השקרית, אבל הראשונה
 אינה עול, ואעפ"י היא תועבה. ועל זה אמר
 שלמה תועבת ה' גם שניהם לרבות הישרה וכו',
 שלכן הוא שוקל צה כדי לרמות, וששוקל צה הרי
 הוא כמסחיר רעתו מן הצריות, ועושה עין של מעלה
 כאילו אינו רואה, והקצ"ה אומר לרמאים אלו אתם

עושים צפתר עושק וגול, הקציה שולח השונא שיקח כל אשר לך בגלוי וכו', כדאיתא במכילתא ר' אלעזר אומר ויבא עמלק שצא בגלוי פנים לפי שכל הביאות שצא לא צא אלא בצממוניות אצל ביאה זו בגלוי פנים שנאמר אשר קרך דרך, ע"ל.

ובדרבנו נלך צתוספת נופך לדבריו, כי הכה זו היתה ראשית דרכו של עמלק, כאשר צא ללוד נפשות ישראל ברשותו, התחיל לפתוחם בחלקקות לשונו, כי הוא אובד להם וחסן להתעסק עמם בצרקמטיא, כדאיתא צמוד' (תנחומא פ' תלף) שהיה עומד מחוץ לענין וקורא ראוץן שמעון אחוכון אלא פוקו דצטיגא למעבד עמכון פרגמטיא, וכאשר נתפתו אליו וילאו לקראתו רגז אוחס. וזכיר גם תחלת דרכו של השטן הוא יכ"ר שרז של עמלק, להחליק לשונו ולפתוח בני אדם לדבר עבירה, צאמרו להם כי מנזר קא עבדי, וכאשר פירש מרן הריצ"ש עוב ז"ע מאמר הגמרא שוחט משום מאי מחייב רב אמר משום לוצע ופירשו החוס' אשוחט דעלמא קאי. וזכיר הוא ז"ל דשוחט דעלמא הוא יכ"ר הוא מלאך המות, המעטה אחריו את הצריות להפיל לבאר שחת, ומשום מאי יתחייב לעמ"ל הלא זכיר שליחותו אשר למענה נצרא, וע"ז אמר משום לוצע, היינו שדרכו לוצע עבירה למנזר, ולכסית את הצריות לעשותה, ולא ידעו ולא יבינו כי עלת ירם היא זו, אשר פרש רשת לרגלם. ואחר שעולה צידו להכשילם בעבירה, הוא צא ומתחיל להם בגלוי להכוסם לחטוא. וצא מצוארים היעב דצרי הכל"י ז"ל צטעס סמיכות פרשת מדות ומשקלות לפרשת ויבא עמלק, כי לפי שעשו ישראל צמחשך מעשיהם, לרמות רעיהם צמאזני מרמה, צסופו של דבר יבא עליהם עמלק בגלוי, כדי להזיף לאור קלונם, דלא עבד קציה דינא צלל דינא.

ודבריים אלו חואמים עם מה שכתב האלשיך בק' ה"ל צביאור הכחוב וזכיר צכניה וגו' מכל אויביך מסביב, דקאי על כוחות העומאה המסביב את האדם להעטיאו, כאשר נתבאר שדרכו של ה"כ"ר וחילותיו לסבב את השקר ולהלצישו צמטעה דק של אמת, וצא כוחו גדול לסמות עיני הצריות. וכאשר נתצונן צקורות הדורות הקודמים, נראה כי קן היה דרכו מימות עולם, לסמות את העינים צלציעותו וצפקריו, והיו לריכים כוחות חזקים מאד להחגבר נגד תחבולותיו, וכבר אמרתי כמה פעמים דאיתא צילקוט ראובני פ' גח שצדור הפלגה היו כמה כיתות וצנייכה היתה גם כה שכוונתה היתה לעוצה שצקשו לעלות לרקיע ולהיות כמלאכי השרת שאינם תחת השפעת שר ומזל כי אס תחת הקציה, ומזה נראה מה גדול כה ה"כ"ר, ועד כמה הוא מתגבר בתחבולותיו לרמות את הצריות שכוונתו לשמים. וכן מצינו שצזמן התלמוד קמו הצדוקים והצבייתוסים להדיח את ישראל, והציאו ראיות לכצביהם מן החורה. וכן צכל ע"ז מלצבישים איהו כוונה עוצה כדי להעשות אחריה את הצריות, וע"י זה נלכדים רבים צרשת העבודה זרה, וזה שורש כוחו של השטן לערב ולהצר עוב צרע, כדי לסמות עיני הצריות ע"י העוב שצדבר, ולא רבים יחכמו להבין כי צרע הוא.

וצ"א ולמד מהא דאיתא צבקדמת ה"כ"ר וז"ל, כד צעא קציה למצרי עלמא אהו כל אחון קמיה מסופה ארישיבו וכו' עאלת את ש' קמיה אמרה קמיה רבון עלמין יוחא קמן למצרי צי עלמא דצי אחקרי שמך שדי ויאות למצרי עלמא צשמא קדישא, אמר לה יאות אית ועצ אית וקצוע אית אצל הואיל ואחון דזיופא נעלין לך למבוי עמבון לא צעיגא למצרי צך עלמא וכו' מכלן מאן דצעי למימר שקרא יעול יסודא דקצוע צקדמייתא ולצתר יוקים ליה שקרא דהא את ש' את קצוע איבו וכו' ק' ר' אחון דאתחזיאו על סערא צישא איון וצגין לאחקיימא נעלו את ש' צגוייבו הוי שקר כיון דתמאת הכי נפקת מקמיה, ע"כ. מצואר מדצריו הקדושים דאף שאות ש' צפני עלמיה עוצה היא מאד מאד, שבה מתחיל שם קדוש, מ"מ כיון שיש לה שותפות והתחצרות עם אוחיות ק' ר', ובהצטרפס נעשה שקר, לא רצה הקציה לצרוח צה את העולם. ומכלן ראה דמה שיש לו שותפות והתחצרות עם הרע והשקר, אף אס צעצמותו טוב וישר הוא, מ"מ ע"י ההתחצרות נעשה כחלק מן השקר צעלמו.

ופוק חזי מה דאמר ז"ל (תנצ"א רצה פליא, וכ"ה צבראשית רצה פ"א) לך החורה נאמרת צתחלה צצ"ח שהוא לשון צרכה ולא נאמרה צאל"ף תחלה שהוא לשון קללה של ארור. וצמד"ר שם איתא עוד ד"א למה לא נצרא צאל"ף שלא ליתן פתחון פה לאפיקורם לומר היאך העולם יכול לעמוד וכו' וצא צלשון אריה אלא אמר הקציה הריני צורה אוחו צלשון צרכה הלאי יעמוד. מצואר מה כי מאחר שמתל ארור פותחת צאל"ף לא רצה הקציה לצרוח צה את העולם, דאף צבריאח העולם היתה צתיצה אחרת המתחלת צאל"ף ולא צתיצה ארור, מ"מ כיון שאות אל"ף משמשת צארור צמקוס אחר לא חפץ ה' לצרוח צה את העולם. ובענין יצן יותר עפ"י מ"ש האלשיך הקדוש צמאכ"כ (משלי א') צני אל תלך צדרך אהם מנע רגלך מנתיצתם, דהוא כפל לשון לכאורה. וצביאר שמתחלה הצכיר הכחוב שלא ללכת צדרך אחד עם הרשעים, כי אז יתעיואו אוחו לעשות כחועבותיהם, וכבר אמר דלא זו צלצד שלא ילך עמם צדרך אחד, אלא שימנע רגליו מלכת צתיצה זה שהרשעים הילכו צו, אף שעכשיו אין הם הולכים צדרך זו עמו יחד, מ"מ יש לחוש פן יופיעו לפתע פתאום לקראתו, ויכשילוהו בעבירה. וע"ד זה היא כוונת המדרש ה"ל, דכיון שאות א' נצטרפה צתיצה ארור, שוב לא רצה הקציה להשתמש צה צבריאח העולם אף צאופן אחר.

א' לזאת יש להצר מאד שלא להתחצר עם הכופרים האפיקורסים, וחייבים להתרחק מכל מגע ומשא אף מן החלק הטוב שבהם, כי הטוב מעורב עם הרע והריכוו כמותו. וכדי איתא צגמרא (מנחות כ"ע ע"ב) מפני מה נצרא העוב"ז צה"א מפני שדומה לאכסדרה שכל הרוצה לזאת יולא מי"ע תליא כרעיה דה"א דחי הר צתשוצה מעיילי ליה (פירש רש"י צפתח העליון צצין רגל ה"א לגנו) ולישייל צהך (פתח התחון דנפיק ציה) ומשני לא מסחיייעא מילתא וכו'. הרי כי הוצרכו לעשות דלת פתוחה לשצים, ולא סגי שיכנסו צאותו הפתח שצו יולאים

הרשעים, דלא מסחיייעא מילתא. ומכלן תראה עד כיצן הדברים מגיעים, ועד כמה לר"ך להתרחק מן הרשעים, שהרחיקו צעלי תשוצה שלא יכנסו צאותו פתח צו מהלכין הרשעים, וק"ו שאסור להשתחף וללכת צדרך אהת עם המצריצין עוב רעע ושקר עם אמת, כי צלציעותם וצנכליהם הם עלולים להעשות אחריהם רבים ושלמים.

א"ר א"ר א"ר

וע"ד שהניו רגיל לפרש דצרי המדרש קבלת (פ"ג ה') עה"פ עת לחצק ועת לרחוק מחצק, אס ראית כה של לדיקים עת לחצק, כה של רשעים עת לרחק מהם ומכיוולא צהם. ולכאורה ל"צ כוונת אומרו מכיוולא צהם, דאס גם אלו הם רשעים, א"כ הרי הם צכלל אומרו כה של רשעים עת לרחק מהם. אמנם יתבאר עפ"י מה דאיתא צצבות דר"ג (פ"ל ג') כל המדצק צעוצרי עבירה אעפ"י שלא עשה כמעשיהם הרי זה מקבל פורעניות כיוולא צהם וכל המדצק צעושי מנזר אעפ"י שלא עשה כמעשיהן מקבל שצר כיוולא צהן. מצואר מדצריו דאף אס הוא לדיק, מ"מ כיון שהוא מדצק צעוצרי עבירה וזוטל חלק צמעשיהם הרי הוא כמותם, ומקבל פורעניות כיוולא צהם. ועפ"י זה יאירו אל עבר פנינו דצרי המדרש שהצכיר להתרחק מכת של רשעים ומכיוולא צהם, הם הצדוקים המתחצרים עם הרשעים, שמקבלים פורעניות כיוולא צהם. ומזה תראה חומר האיסור להתחצר עמם, וחייבים להתרחק מהם כמעטוי קשת.

ובדר"ך זה תתבאר כוונת הספרי עכ"כ וזכיר צכניו ה' חלקיק לך מכל אויביך מסביב שלא יאגוד עליך אגודה. עפ"י מה שנתבאר מדצרי האלשיך בק' שהכחוב מיירי צצרו של עמלק, הוא הסע"א הצד נפשות צני אדם, ע"י שצערצ את האמת עם השקר, ומעטף את השקר צמכסה האמת, כדי שלא יראה ממנו חוצה, וכך עולה צידו ללוד צרשתו רבים, כי אילו היה האמת מונח צלד והשקר צלד צשני לא היו הצריות עושים אחריו, כי היו מצריים ויודעים איה מקוס השקר והיו צדלים ממנו, אצל דא עקא שהאמת והשקר משמשים אלוו צערצוביא, כי צערמתו הריכוו מסבב את השקר ומכסהו צאמת, כדי ללכוד צניא צמאודתו. וזה רמז הכחוב צאמרו מכל אויביך מסביב, היינו כוחות הרע שהם מסובצים ומעוטפים צמסוכ של אמת. וזה אפ"ל צדרשת הספרי שלא יאגוד עליך אגודה, כי מחיית עמלק ועקירת כוחות הסע"א מן העולם תהיה צזמן שלא יהיו כוחות הטוב מאוגדים צאגודה אהת עם כוחות הרע, כי כאשר יגיע העת אשר הצויית יאיר עיני ישראל ויהיה צירור אמיתית, אזי יהיו כוחות הקדושה מופרשים ומצודלים מן כוחות הטומאה, ולא יקרצ זה אל זה, והאמת יהיה מצודל מן השקר, ותצטל כל התחצרות עם הרשעים. וז"ש שלא יאגוד עליך אגודה, כי אז יהיה צירור אמיתית של כוחות הקדושה, ויתגברו כוחות האמת והקדושה, ומיד תמתח את זכר עמלק מתחת השמים, כי צשמים צבר ידוע הצירור גם עכשיו, אלא שסמויות עיני ישראל מעכב שלא יפיל הקציה שר שלו, אצל כאשר יעזור הצויית ויתצבר האמת, אז תמתח זכר עמלק אף מתחת השמים לא תשכת. *נאמן בר פורת ה"ח"ל*